

198-221=24 db.

Székesfehérvár XXV. évi 198. Vasárnap, 1918 szept. 1.

# FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helyben.		vidéken:	
1 óra	2 K	1 óra	2 0 K
1 évre	24 K	1 évre	30 K

Előfizetés és kiadóhatal. Székesfehérvár, I. Telefonter 205

Felélős szerkesztő: Hajos József.

## Lássunk tisztán.

Senki sem tagadhatja le, hogy az utóbbi évtizedben a magyarság a zsidósággal szemben olyan gazdasági, szellemi és erkölcsi függésbe jutott, s annyira alárendelt helyzetbe került, hogy azt feltétlenül észre kellett volna vennie mindenkinek, ha csak egy pillanatig is rá értünk volna saját helyzetünk fölött gondolkodni. Hogy erre rá nem értünk, ez a zsidósajtó legügyesebb munkája volt! Mindig talált ugyanis ez a zsidó sajtó érdekesnél érdekesebb témákat, a melyekkel sikerült neki a kereszténység figyelmét lekötnie és észretérésünket megakadályoznia. Ezt pedig azt mondja Kiss Sándor a: „Fajunk védelme” című trópráiban az által érte el a zsidó sajtó, hogy napról napra újabb uszító eszméket ültetett bele a bárgyu közvéleménybe és gondoskodott arról, hogy egyik uszító eszme kövesse a másikat, s így a buta tömegnek sohasem légyen ideje önállóan gondolkodni. Csakis így lehet meg-  
 érteni az egyházi uszító tevékenységét. Így a többiek közt: „A Káth. Egyház Angliában, melőtt a reformáció megfosztotta anyagi eszközzeitől, jóvelmének több mint felet a szegények felszólvezésére fordította. Számítlan zarádnak megmost is fenn maradt jelentéséből láthatjuk, hogy jóvelmük tekintélyes részét a szegények élelmezésére, felruházására, a vagyontalan utasok ellátására, stb. adták ki. . . . Az is igaz, hogy a papok és szerzetesek Anglia legjobb hírű gazdálkodói voltak, és hogy nyomor nélkülözés a népnél ismeretlen fogaimak voltak, míg a káth. Egyház hatalmának és vagyonának birtokában volt. Ha tekintetbe vesszük a mezőgazdaság fellendítésén, országutak építésén kívül — ami magában véve is az akkori viszonyok közt óriási jótétemény volt a lakosságra nézve — a papok buzgólkodását a szegény és betegügyterén, az erkölcsök javítása és iskolák alapítása körüli érdekeiket, akkor bizonyítékainyerjük annak, hogy áldatosan működtek azok a megrálgalmazott papok, szerzetesek és apácák az emberiség kulturális haladásának előmozdításában. A reformáció térdhódításával mi-

és nem vettük észre, hogy ismét a zsidósajtó fűtött be nekünk. Persze akkor még csak egyharmada volt az országnak zsidó kézben. Ma azonban mikor már 70 százaléka az országnak zsidó kézben jutott, ki beszél ma: önálló vámrterület szükségességéről? Legfeljebb egy-két lekészt öreg politikus. A merkantilista sajtó ma éppen ellenkező evangéliumot hirdet. Ma a közös vámrterület az üdvösség ma ezért kell meghalnia minden igaz magyarnak! Hát mi ez, ha nem uszítás, szemfényvesztés és figyelem elterelés a zsidóság tértoglalásától! Ezelőtt 10—15 évvel mindig a borkabátosok és latifundumok ellen uszított a zsidósajtó. Hirdette fennen, hogy addig nem lesz boldog a magyar, a medődig egyetlen borkabátos ur akad, s egyetlen nagybirtok lesz ebben az országban, s pokoli koncertben a melyet a zsidósajtó naponként rendezett.

a primet a szocialdemokrácia vitte, egészen addig, a medődig az ország 70 százaléka a zsidókézre nem került. Ki olvas a mai sajtóban borkabátosokról, vagy a latifundumok eltéréséről, ma még legfeljebb, a hitbizományok és egyházi vagyonról szól az ének itt-ott a zsidósajtóban, de már csak igen ritkán, és mindig hangfogóval. Megdöbbenik az ember a hirtelen beállott frontváltáson mikor ma ugyanaz a sajtó, a mely 10 év előtt borkabát és nagybirtok ellenes volt a megveszésig — ma a többtfelelés címe alatt a nagybirtok szükségességét hirdeti és szidja a parasztot, mint a ki csak zsarolni tud, de produktálni többet nem tud. Persze, mert már nem a borkabát, hanem a nyulbőr és káftan kezében vannak a nagybirtokok! En értem a helyzetet, de még sok keresztény felebarátom ma sem érti ám!  
 Csöngédi Gyula.

doltságabadságot sem, annál kevésbé a szólásszabadságot. Erzik ezt nagyon a táborunkba kényszerült keresztény testvéreink, de kénytelenek, legalább még egy iddig tűrni a terrort, a zsarnoki kiméletlenséget, az erőszakot, mely alatt nyögnek és pedig mindaddig míg egy egészségesebb munkásmozgalmot el nem söpri azt a vezetőséget, mely a szociális küzdelmekbe, a gazdasági kérdésekbe teljesen illetéktelenül belekeveri a világnézeti kérdéseket, s a keresztény munkástömegekre egyenesen ráparancsolja a harcot a kereszténység ellen. Így teszi lehetetlenné ez a szemita vezetőség az együttműködést a ker. világnézettel valló munkásszervezetekkel s annyira meggyűlöletében ez a vezetőség, hogy még a béremelés sem kívánatos neki, ha azt a keresztény szocializmus zászlaja körül csoportosulók vívják ki.

Ha valaki kicső is tanulmányozza a szocialdemokrata irodalmat hazánkban, rögtön felismeri azt a tendenciózus egyoldalúságot és elfogultságot, mellyel a vallást abban a táborban kezelik. Lapjaik, nyomtatványaik kifejezetten támadó szellemben írnak mindarról, ami csak némileg is kapcsolatban van a ker. vallással.

## Az angol szocialista Hideman

érdekes vallomást tesz egyik újságíró az Egyház uszító tevékenységéről. Így a többiek közt: „A Káth. Egyház Angliában, melőtt a reformáció megfosztotta anyagi eszközzeitől, jóvelmének több mint felet a szegények felszólvezésére fordította. Számítlan zarádnak megmost is fenn maradt jelentéséből láthatjuk, hogy jóvelmük tekintélyes részét a szegények élelmezésére, felruházására, a vagyontalan utasok ellátására, stb. adták ki. . . . Az is igaz, hogy a papok és szerzetesek Anglia legjobb hírű gazdálkodói voltak, és hogy nyomor nélkülözés a népnél ismeretlen fogaimak voltak, míg a káth. Egyház hatalmának és vagyonának birtokában volt. Ha tekintetbe vesszük a mezőgazdaság fellendítésén, országutak építésén kívül — ami magában véve is az akkori viszonyok közt óriási jótétemény volt a lakosságra nézve — a papok buzgólkodását a szegény és betegügyterén, az erkölcsök javítása és iskolák alapítása körüli érdekeiket, akkor bizonyítékainyerjük annak, hogy áldatosan működtek azok a megrálgalmazott papok, szerzetesek és apácák az emberiség kulturális haladásának előmozdításában. A reformáció térdhódításával mi-

után Anglia elszakadt az Egyháztól, az uszító tevékenység zarádnakban ematásban részeselet, s a gyermekek kik ugyan-csak ott nyerték iskolai kiképzetésüket, megfosztva látták magukat mindeme jótéteményektől. Amint az egyházi bír-tokok új tulajdonosaik kezére jutottak, az elnyomatás eszközeivé váltak.”  
 Így így nyilatkozik a szocialista vezér, ha elfogulatlan akar lenni az Egyházzal szemben; így fejtette ki az Egyház más országokban is kulturális tevékenységét és élt hivatásának, hogy az emberiség jobb jövőjét szolgálja. Ezt csak az elvakultság s az elfogultság nem veszi észre; nálunk sajós olyanok a viszonyok, hogy az öntudatos szocialista elvtársnak nem szabad tárgyilagosan megítélnie és észrevennie, annak áldados szerepét, jótékony befolyását; nálunk a kiadott jelszavak határozzák meg a szervezett munkástömegek világnézetét, s ha közülük valaki önállóan mer gondolkodni, vagy cselekedni, megbizhatatlanná válik kire kimonódják a bojkottot s kenyerétől is megfosztják. Ez a szocializmus csak képmutató szerepet játszik, midőn egyéni szabadságról szaval, a valóságban pedig nem tűri-még a gon-

Mennyire igaz az a megállapítás, mely egy jelentős főnéni beszédében hangzott el: „A mi magyar szocializmusunk visszaélt a vallással... egyedül kivétel a zsidó vallás, azt nem bántja, de a keresztény vallást mindig bántja.” Ezt a tényt jó volt le-szegezni, mert vannak sokan, kik félrevezettetik magukat s azt hiszik, hogy a szocialdemokrácia komolyan veszi az erfurti program azon pontját, mely szerint náluk a vallás magán ügy. Ha magán ügynek vennék, akkor nem támadnák állandóan, akkor sajtójuk nem fáradságosabb ügyhöz méltó buzgósággal azon, hogy a vallást kiirtsa a szivekből, akkor nem üldöz-nék állandóan azokat az eltár-sakat, kik a ker. vallásgyakor-lataiban részt vesznek. Csak-ugyan teljes tájékozatlanságot árul el az az író, ki a szocializ-musról szóló könyvében ezt az állítást meri megkockáztatni: „Azt mondani, hogy a szocializ-mus az ateizmus predikálja, vagy pláne a vallást eltörölni, megsemmisíteni kívánja, igen téves.” Hát kérem, látó szemek-kell a tényeket megfigyelni, akkor nem fogunk itéleteinkben tévedni. A szocializmus irányát, szellemét a szocialista sajtó s a vezérférfiak jelzik. Már pedig ezeknek keresztényellenes világnézete közismert; főleg hazánk-

Pfá. Mennyit harcoltunk egykor a paritásos cimereért? S mikor megett, a sajtó már nem törődött vele. Persze, mert a zsidósajtónak tulajdonképen nem is paritásos cimere kellett, hanem csak izgalom, amely lekötve tartsa az elal-tatott közvéleményt, és elterelje a figyelmet a zsidóság tértoglalásáról. Később küz-döttünk, veszekedtünk az ön-álló vámrterületért. Megtudtuk volna ölni egymást, ha nem volt velünk egy véleményen

Egyes szám ára 8 fillér.

ban; a vezetők után indul a tömeg; ezért jut kifejezésre a keresztény ellenes felfogás a szociáldemokracia agitációjában, küzdelmeiben.

Nem ismerünk egyetlen egy valóban kath. meggyőződésűt, és ker. világnézetet való szociáldemokrata vezérferfiut. Miért nincs ilyen? Mert ezzel a meggyőződéssel ott abban a táborban érvényesülni nem lehet, vezérszerepre jutni képtelenség. Más az elmélet, más a gyakorlat. Elmélet szerint magányos a vallás, gyakorlatilag pedig legáltalában ahogyan nálunk látjuk, a vallás a szociáldemokraciának közös ügye oly értelemben, hogy ezt folyton támadni kell, mert így gyengül a papság befolyása a tömegekre; a míg a befolyás erős, addig célt nem érnek felforgató törekvéseikkel.

A nép széles rétegeit csak úgy sikerül megnyerniök, ha előbb sikerül azokat elántortantani papjukról, egyházukról, innen van a sok papfalás minden erurti program ellenére, innen van a „természettudományos világnézet” propagálása az eivtársak közt, mert ez szarintük pötolja az Istenben való hitet. Igen, ilyenek az öntudatos szociálisták s nem azok, kik csak elméllleg foglalkoznak a szociálisták kérdéseivel. Programszéri-kijelentést tett Bebel 1881. (márc. 31.) a biradalmi gyűlésen mikor azt mondotta: „Wir erssereben auf dem, was man heute des religiöse Gebiet nennt, den Atheismus.“ Hát kell ennél világosabb beszéd? És ezt a célt felismerjük a szociáldemokracia működéseiben, törekvéseiben. Wie der Glocke Schall, so das Metall. Beszédük, sajtójuk, hangja elárulja őket és céljaikat s ami feladatunk, hogy öberek legyenek s megszerezzük idejében jó keresztény népnéket; legyen közös frontunk Sárospataktól Szekesfehervárig és azon túl.

## Csod.

Régóta nézem figyelemmel az emberiséget, amit elruga a természet törvényeit, korlátait, nekivadulva baktak az ugynevezett kultúra, fejlődés országúján: Elhagytva a virágos mezőt, gyárak füstös levegőjében robotol, pacirtadalt helyett gépek zakatolását hallgatja; kicsiny, bogárhátú házikóját bérkaszárnnyákkal cseréli fel; Isten szabad ege helyett káváházakba bujik — üdül.

A végtelenig lehetne folytatni ezt a parallelizmust; legyen elég ennyi annak az igazságnak a bizonyítására, hogy a kultúra embervért pusztít. De talán sehol sem kézzelfoghatóbb ennek a modern irányzatnak a maga rettenetes hatása, mint a nők körében. Szomorú látvány, hogy az emberiség termőföldje, a nő, határozottan a fizikai tönk felé közeledik az ostoba divat, a háborus kényszer és a szerencsétlen szociális állapotok következtében. Megborzad a komolyan gondolkodó ember annak látára, mint sorvad, hervad a jövő anyáinak óriási serege már mint fiatal leány az iskolákban, majd a hivatalokban, a

műhelyekben a túlterhelés, a levegőhiány, a fizikumát, idegrendszerét összeroppantó, mert neki nem való foglalkozások súlya alatt.

Szociális elhelyezkedésünk általában s most különösen is a háboruokozta válságos gazdasági helyzet-szinte ellenállhatatlan erővel dobta bele a nőt a kenyérkereső élet forgatagába. Okos ember szomorúan látja ezt és ha, már egyelőre nem változtathat rajta, legalább elfogadható irányt iparkodik adni ennek a törtetésnek, lépten-nyomon hangoztatva azt, hogy ez az állapot egészségtelen, ezen változtatni kell, mert a kenyérkereső nő — a neki, egyéniségének, kedélyének, fizikumának megfelelő foglalkozási ágaktól eltekintve — nyomorult, színelomramelőt rabzolga, szerencsétlenebb a leg-sötétebb korok legnyomottabb helőjéül.

Am a nekivadult modernség köztön készen áll a harcra, s habozás nélkül odavágja a maradiságot, elfogultság vadját az ember fejéhez, ha úgy mer vállalkedni, hogy a nő mai törtétese, minden tereen érvényesülni akarása bün a természet és az emberiség jövője ellen.

Pár évvel ezelőt ennek alapnak a hasábjain egy tekintélyes amerikai nemzetgazdász mondasit idézetem. Ma már sem a neve, sem mondasza szó szerint nem jut eszembe. Megzöbbenve a nők ezerféle kereső munkájától s annak következményeitől, körülből azt írta, hogy ilyen állapotok mellett jó lesz, ha az amerikai kormány idejében gondoskodik a jövő anyáinak importájáról.

Akkor, bár hirlapi vita, illetőleg eszmecsere keretében ídzttem ezt a mondasit, válasz pükküi maradt. Azóta figyelünk, nézzük a világot, az embereket, s örítök annak, hogy a nők háborus munkájával pár év előtt meg ngy garral handahandázó nira faminista tábor leghangosabb-  
szót a legilletékebb bíró, az élet.

A napokban nagy porolás volt az abiakom alatt. Délelőt a porcelátó uriaszony két markos cselédje végezte a munkát, amugy simogatva, mint a nők szokták. Délutána férfierő állt a munkába helyettük s órákon át szakadatlanul folyt az ágyúzás, hirdetve a férfi erejét.

Plebánosoktól hallom, hogy a földműves asszonyok nagy százelőkt pusztilja és víszí sirba időelőtt a szív és vesebaj, mint a megerőltöt, nekik nemvaló munka következménye.

Fiatal, munkára termett, erőteljes, lelkiismeretes hivatalnok leányokkal bes élek. Fizikumuk, idegeik még bírják teljes erővel a munkát, de elkezeredetten panaszkodnak a bánásomód ellen, mint férfi fellebbvalók részérel tapasztalnak és el kell nyelniök, ha éni akarunk. Szerencsétleneknek érzik magukat és a polkba kívánják azt, aki a „dolgozó nők” számára ezt a pályát kitalálta.

Most pedig megmondóm, mi indított ennek a nagyon időszerűt és ezerszer fejtegetett témának újabb felvetésére. A napokban

egyik — maradiságról, moderaséghányáról lap nem valóldolható — helybeli épen foglalkoztatók közül ezrel a kérdéssel s a cikk keretében írja az alábbiakat. (Az aláhuzásokat én csináltam.)

— Egy okos, felvilágosodott, bár még nagyon fiatal hivatalnokleánnyal beszélgettünk utóbb, akiknek komoly meggondolást érdemlő véleményét a nyilvánosság is meghallgatbatja.

— Fáradt vagyok — mondotta — s ne higgye, hogy ez azért van, mert tegnap véletlenül éjféltáinig fenn kellett maradnom, minthogy falun voltunk és a vonaton éjjel jöttünk baza. Nem, én mindig fáradt vagyok. Pedig istenem, dolgozom ugyan elegeit, de mégse volna szabad ebben annyira kimerülni. Ez a verszegénység. A verszegénységet kaptam a háborútól ajándékba menyasszonyi hozományul. Talán sose gyógyulok ki belőle. Pedig én tudom, mi a nő hivatása s jól érzem, hogy egyszer férjhez kell majd mennem. De ki gondol itt mi közöttünk a férjhezmenésre?

Nincs idő ra, hogy ainozozunk. Meg aztán gyakorlatilag véve a dolgót, valóságilag alkalmatlanok vagyunk a házasságra, nemcsak a gyengeség és satnyulás miatt, amelynek sok áldozata van, hanem azért is, mert szép lassan elfelejtünk mindent, ami leányéletünk tudományja volt. Egesz nap iródban vanunk, fáradtan hazamegyünk, akkor nem varrunk kézimunkát az ember, még olvasni sincs kedve s aztán a konyhába még csak be se kukkantok hónapszámra. Pedig én szeretek főzni s tudni is, hanem a háboru alatt elfelejttem. Különösen, mert most egész más a konyha, mint a háboru előtt, valóságilag szégyenlem magamat, ha véletlenül a tűzhely mellé állok. Elhittel nem csekély áldozat az, amit ebben és minden magunk örömeinek felakozásában mi a háboru-nak ízegetük.

A hivatalnok kisasszony fejtegetését elevent érintenek s bizony nem lehet a szavattól az igazságot elvitatni.

Eddig a cikk. Ezelőt az állapotokat a háboru után számadni kell. Nemcsak a háboru okozta brutális női munkákat beszünetelni, de revidálni kell, egész felfogásunkat a nő hivatásáról, munkabírasáról. Ki kell vonnunk a nőt az emberiség jövője érdekében mindenhonnan, ahova a nagyvágyás, az öitözködési hóbort, vagy a kenyérkeresés kényszere állította, ha csak az a foglalkozás, amit űz, alapos tapasztalatok szerint egészségére, kedélyére, természetes hivatására nem ártalmatlan.

Mindenek felett pedig le kell szerelni azt a — sajnos, nálunk manapság nagyon divatosá vált — ultrafeminista hordórolszónoklást, mely — csakhogy újat mondjon, amiről a régiiek másként vélekedtek — a haladó emberiség ideáljának hirdeti a férfival minden tereen egyenlőségositott modern, dolgozó nőt, aki, bár szerintünk, régimódi emberek szerint is feltétlenül és nagyon/tiszteletreméltó, de — sokszor igen sokszor szánelomramelőt, beteg, leheverdt virága a jövő emberiség fájának.

Szigma.

## MIREK

Piáve.

Zugva hőmpölyög a hatalmas folyam;  
Vértől piszkos, sárga hullámban  
Népek harca folyik.

Harsogó pokol, vérfagyasztó lárma,  
A tafejköz hullám sirtőbe zárta  
Pontonok ezreit.

Hajrá magyar! hajrá! hej, hullk ezrel.  
Magyar vér végül a Piáve övezel,  
Piáve vízzel...

Susog az esti szél, panaszos sírása...  
Belevegül sok-sok ezer sóhajta,  
Haldokló hőshérek...

Megszűnik a fajszo... Susog az esti szél...  
Tán bennünkét sirat? Tán magyarnul beszél?

— Prohászka Ottokár püspök a soproni Kath. Népszövetséghez. A soproni Kath. Népszövetség idei közgyűlése megharozta, hogy Prohászka Ottokárt, Szekesfehervár püspökét abból az alkalomból, hogy egyes lapok oly durva támadásban részesítették, bizalmáról, ragaszkodásáról és szeretetéről birtosítja. A püspök most Farsak Jeno vármegyei főjegyzőhöz, a soproni Kath. Népszövetség elnökéhez, a következő levelet intézte:

Mélyen Tisztelet Főjegyző Ur! Köszönöm a soproni Kath. Népszövetség jübláb közgyűlésének megisztoló udvezetét. Nem voltam itthon, azért késett köszönetem! Rendkívül örülök, hogy egyet értünk s egyet küzdünk — nem egyebet, mint több igazsáért. Ebből a portekából ugyis kevés van a világon, de hogy még azt a keveset is támaszozzák és jüblánkat

nem engedjük. Még a szeretteineknek is látszanánk, akkor nem akarunk igazságtalanok lenni. Üres szó a szeretet igazság nélkül. Az evangélium bizonyára nem azt a széllal bélelt szeretetet, hanem az igazság tájjából fakadó szeretetet ajánlja. Ezért szívesen kiállunk, főleg, ha oly lelkes testverek állnak mellénk, amilyeneket a soproni Kath. Népszövetség tagjaiban tisztelünk. Isten áldását kívánva összes törekvéseinkre, vagyok kiváló tiszteltél hívük: Prohászka Ottokár.

— A közeletfási bizottság ma délelőt 11 órákor tartott ülést Kovács A. Sándor tv. városi tanácsos elnökletével. Elhatározták, hogy 54 darab sertés husát és zsirját csütörtökön kimérték, ket-harmadrészen a város hatóságikönyveseknek, egyharmadrészen pedig a fehérikönyveseknek. Minden család 2 tagig 25 deka, 4 tagig 50 deka, 6 tagig 75 deka husat kap, az ennél több taguak egy kilónál több husat nem kaphatnak.

Orvosok anyagi helyzete.

A fejérmegyei és székesfehérvári orvosközösség új tisztikara Pataki Armin dr. elnök vezetésével tegnap tiszteltet a főispánnal, alispánnal és a vármegyei főorvossal. Az alispánnak átnyújtották a községi javítását célzó memorandumot. Az alispán a legmesszebbmenő jóindulatáról és támogatásáról biztosította a küldöttséget.

Beszéresi utalványok ki- szolgáltatása. A városi hatóság ez uton hozza az érdekeltek tudomására, hogy szeptember hó első két hetében az árpa vásárlására jogosító beszéresi utalványokat a rendőrkapitányi hivatalnál megszerzendő sorrend számok szerint 2., 3., 4., 12., 13. és 14. en adja ki. Az eddig kiadott szeptember 4. g kiállítandó utalványokra az árpa legkésőbb szeptember 5-én délután 6 óráig a Weisz és Tuil cégnél átveendő, mert szeptember 7-étől 17-ig bezárólag a cég árpat nem szolgált ki. A szeptember 12., 13. és 14-én kiadandó utalványok 18-án válthatók be. A további kiutalások ideje közzétetni fog. Ugyanitt adja tudomására a hatóság a termelő- tőknek, hogy szeptember 7-én és 16-án a Weisz és Tuil cég gabona átvétel nem fog eszközölni.

Közelelmzési rendőrség Fehérváron. Ismétellen megállapított tény, hogy a közelelmzési, árnaximálási rendeleteket alig lehet végrehajtani, mert a vegre- hajtó köze, a rendőrség nem rendelkezik e célra megfelelő számú legénységgel. A városi hatóság ismételt előterjesztésére a közelelmzési minster kieszko- zölte a katonai hatóságnál, hogy 12 városi rendőrt jövő év március végéig szabadságot a katonai szolgálatól. E szabadságot rendőroket kizárólag a közelelmzés körüli teendőknél szabad felhasz- nálni. A közelelmzési ügyosztály e 12 rendőri szolgálatára tervet dolgozott ki. Különösen a piac ellenőrzése lesz a közelelmzési rendőrség feladata. Itt közöljük, hogy a közelelmzési minster

Dénes Márton a köz- ségközpont fehérvári kirendeltjét, hogy mindennemű közelelmzési kihágási ügyet ellenőrizzen és felügyeljen arra, hogy a maximális árak minden vonalon betartas- sanak.

A napszámmárak. Egyes ipari szakmákban, ahol újabban nagy a kereslet, érthetőn felszokótt a szakmunkások bére. Nem szólva arról, hogy a kőművesek öránként három koronát keresnek, mert hisz ez talán még a legkevesebb valamennyi bér között, mint há- borus emléket és adatot jegyezzük fel azt a tényt, hogy a temesvári helyőrségi kórházból a napokban szabadságot kap egy mesterségére nézve kádár katonán, aki szabad- sága ideje alatt hordójavításokkal foglalkozik. Napibére pedig kere- ken kétszáz korona. Ezen kü- lönben nem kell csodálkoznia, ha meggondoljuk, hogy az üres hordó hierjéért, tehát egy ürét-ma már két koronán felül fizetnek.

Háborus latin-magyar szó- tár. Ne nélkülözze az utókor a mostani világegyfördulésnek nyelv- tudományi emlékeit.

Adeps pauperum zsirjegy. Antisemitismus - növény, magvait épen azok hímlít el, akik ki sze- retnek irtni.

Audacia, lásd futornál. Calceum variale bakkanacs. Centuria neoraeica menetszárad Cedrus Libani Hungariae Va- zsonyi VIII.

Cibus vitium pauperum - husié- lék. Cimex christianorum - zsidó. Comitta mortiferu - özelelmzési bíróság.

Filosemita liberalis - szabadon járó bolond. Flos sempervirens hadseregszál- lító.

Furor hebraicus belli (e fogalomra nincs magyar szó, az ügyesség nem engedélyez.) - Hebraeus gallicensis nebiánsé- virag.

Jus suffragii antihungaricum - Vazsonyi választójoga. Mercator nihilista lanckereskedő

Monitio Kereszturyi - a sikkasztó elcsapasa (megintem!) Muller pretiosa ragiens kofa. Nicotina tabacum Siedelszkyi dohány.

Nimpha aquatica tejhamishó. Numerus clausus optimum az „Egyenlőség” 50 tagu bizottsága. Officium in cancellaria - nehéz íronszolgálat.

Pannus Neumannicus katoná- posztó (tatyolszövetből). Pecunia impretriosa jancsibankó. Principis obsta keresztényvé- delem.

Razzia aurora borealis északi fény Ujhelyen. Respicere furem - mindent a re- bachért!

Tuba Jerichoensis a zsidók he- tilapja. (z. Egyenlőség.) Vampirus nati adynatus uszorás.

X - A városi sertésbiztaltás. A közelelmzési ügyosztály eddig egyetlen darab sertést sem tu- dott lekötni a város részére

szertelenk megjelöltasi biztaltás, eddig azonban kiltatásokon ki- vül egyéb eredmény nincs.

Közelelmzési panasz és indítvány könyv. Igen elre- való szerv létesítését vette terv- bo a közelelmzési ügyosztály. A közelelmzés körül felmerülő általános természeti panaszok, észrevételek, kifogások és indít- ványok felvételére egy kis írod- dat szervez. A városháza kapu- jában pedig egy levelezékrejnt fog elhelyeztetni, amelybe fenti természetű levelek bárki által el- helyezhetők lesznek. E leveletés a panaszírodában felvett panaszok- nak naponként fogja elbírálni a közelelmzési ügyosztály.

Az állami tisztviselők nyug- diasz özvegyei, akik a nyugdíj- emelés mozgalmában résztvenni óhajtanak, s a feliratot még nem írták alá; a feliratot vasárnap és hétfőn a szeminárium kapusánál bármikor aláírhatják.

Vizsgálat a Keresztury ügyben. A csütörtöki közgyűlés elrendelte a vizsgálat megejtését a valóság kiderítése okából és azért is, mert megállapítást nyert az a tény, hogy a sikkasztás a most uralkodó rossz rendszer kö- vetkezménye. Es kik bizattak meg a vizsgálattal? a tanács és a számfelülvizsgáló bizottság elnökei. Es kik teremtik a rendszert, a melyek a sikkasztás lett a követ- kezmenye? - a tanács; - es kik vonatok vagyoniilag felelős- ségre? - a tanács illeto tagjai és a számfelülvizsgáló bizottság tag- ja.

Mar most a rendszer hibás volt és a szabálytalanságokat mára, mint pártatlan vizsgálóra bízni nem lehet. A beérkezendő jelentés azok munkája alapján készül, kik maguk szülő okai a szabálytalanságnak és a kik felelősök is. Tessenek a belügyministe- rumból kérni megfelelő biztos- kifizését, különben ugyan az az eset állhat elő, ami a közelmul- ban, mikor egyik főtisztviselő szabálytalanságát a tanács ki- vizsgálta és azóta is újabb sza- bálytalanság derült ki. A rend- szert és a szabálytalanságokat azok vizsgálják, akik orvoslásra is vannak hivatva. Az önmagát keze- lő beteg - utóbb mégis orvos- keze kerül, de akkorra már elke- zelte az egészséget. Ezért most tessék az orvostanácsát kikérni. Egy városi bizottsági tag.

Az iparostanulók beírása szeptember 4-én a már ismert iparig csoportok szerint történik. Szeptember 4-én iratkoznak a fémipari tanulók, 5-én a faipariak, 6-án a ruháipariak, 7-én a bőri- pariak, 8-án a vegyipari csoport- hoz tartozó tanulók. A beírás mindenkor este 5-től 7-ig történik az iskola földszinti- termében. A tanárszolgát, tekintve azok magas arata, a bizottság 6 koronában alapította meg. Ez a tanárszolgát minden tanuló miltájárt beírások tartozik megfizetni. Mivel a szü- letési adatok jövőben a bizonyít- ványban különösen fontosak, min- den tanuló ezen adatait az any- közpövezető ana minster tanu- sítványai tartozik igazolni. A tanítás szept. 9-én, este 5 órakor kezdődik. Az írások igazgató.

Halálózás. Máté Fe enc augusztus 30 án 8 éves korában elhunyt. Temetése ma d. u. fél 4 órakor lesz Csapó u. 4. szám alól.

Kath. ifjúsági lapjaink a most megnyitó iskolai évvel új évfolyamait kezdik. A Zászlónk a magyar diákság havi folyóirata ára egy évre 6 K. A Nagyszony- nyunk a fejlődő magyar leányok havi folyóirata. Ára egy évre 6 K. A Kis Pajtás a kis tanulók ha- vonkint készírt megjelenő újsága. Ára egy évre 8 K. A papírhiány miatt az első számokat csak azok- nak küldhetik meg a kiadóhivatal (Budapest VII. Damjanich u. 50.) akik az előfizetési díjat előre meg- küldik. Ugyanitt kapható a Zászlónk Diáknaplára az 1918-1919 évre 2 K-ért.

A galíciaiak most a balaton- vidéki borra vetették magukat. Sümegri irják, hogy a Hegyaljáról elzavart galíciai és lengyelor- szági borvevők tömegesen keresik fel most a Balatonvidéket s itt szerzik be boraikat, úgy, hogy néhány nap alatt a bor árát hektoliterenkint 1450-1500 koronára verték fel. Ime, alig hogy kitétek a galíciaiak szüret, helyesebben kalfánját a sátoraljuhelyi „bor- tőzsdéről,” az élelmes üzerek siserá hada máris feltalálta magát s mi- vel a tokajvidéki üzlet balul ütött ki a csendőri és rendőri közbelepes folytán, most már a balatonvidéki „borkereskedelmek” virágoztják fel. Sikerült is az árakat hekton- kint 1400-1500 koronára felverni. Nem volna sem a bortermelők, sem a valutánk szempontjából ki- fogósolható a magasabb ár, ha annak kialakulását normális körülmények idéznék elő, sajnos azon- ban, itt is piszkos manipulációval állunk szemközt, amelyből a hasz- not egyedül az árfelhajtó galíciaiak vágják zsebre. Kívánatos volna, hogy a sikerült felvidéki razziból egy jól sikerült repriz rendezzenek itt a hatóságok s kitessékkeljék a Balaton vidékéről az oda beíru- kodott kalfános hadat.

Szabó iparosok figyelmébe. Az iparsterületben beérkez az augusztus havi cérna kiutalás. Az I csoportba tartozók 20, a II. csoportba tartozók 40, a III. csoportba tartozók 60 korona előleget nozzanak be legkésőbb szept. hó 2-ig. Kovács István írt. jegyző.

Zeneiskolai beíratások. A zeneiskola 1918/19. tanévre a beíratások szept. hó 2-4 napján d. e. 8-12 és d. u. 3-5 óráig.

A szerkesztővel a lapra vonatkozó ügyekben tárgyalni lehet köznapokon délelőtt 10-től 11-ig és délután 4-től 5-ig a szerkesztőségi irodá- ban, más időben pedig a la- kásán: Szemhiárium I-50 em.

Szülők figyelmébe! A szé- kesfehérvári „Diák-otthon” poigari

megkezdődtek a beíratások. A be- íratásokat Weiszfeld János igaz- gatótanító (Rákóczi-utca 8. viz- városi községi elemi népiskolában) naponkint délelőtt 8-10 ig, dél- után 3-5 ig eszközli.

Köhögés ellen kitűnően bevált háziszer a Störk-paszulla. Egy doboz ára 150 korona. Kapható: Szűts Róbert Károly király-terti gyógyszerárában. - Tégelyben adandó szerekhez tégelyhiány miatt a tégelyeket tessék ma- gukkal hozni.

Mozi.

Az Apolló igazgatósága közli: Gladiátor film az Apollóban. Hétfőn és kedden, szeptember 2 és 3-án mutatja be az Apolló színház Itala...

És 3-án mutatja be az Apolló színház Itala... a főse- rebben „Az anya” című 5 felvo- nasos drámát, mely minden tekin- tetben lekötő a figyelmet. Előadások naponta 7 és 9 órakor.

A rokvirált fürdőkályhák pótlására a legjobb minőségű hegesztett fürdőhengereket igen jutányos árban szerel: Soós Sándor, vízvezetési vállalkozó, Nádor-u. Telefon 306.

— Vidéki előfizetőink tisztelettel kérjük előfizetésük megújítására, a hátralékosokat pedig hátralékuk megküldésére. 3115/1918. ár. sz.

**Árverési hirdetmény.**

Nehai Mátyás Jánosné hagyatékához tartozó ingóságok (butorok és ruhaneműek) i. évi szeptember 2-án d. u. 2 órakor Szekesfehervárott helyszínen a Szépdűlőben levő lakásnál árverésen eladtnak.

Hübner Imre, r. biztos.

Szekesfehervár szab. kir. város közéletmezési ügyosztálya.

**Hatósági hirdetmény.**

A hatósági liszt, cukor és véstb. jegyek kiosztása a következő sorrendben történik:

- 1918. szeptember 2-án délelőtt 8-12-ig Viziváros.
- 2-án d. u. 2-5-ig Viziváros.
- 3-án d. e. 8-12-ig Palotaváros.
- 3-án d. u. 2-5-ig Palotaváros.
- 4-én d. e. 3-12-ig Tóváros.
- 4-én d. u. 2-5-ig Tóváros.
- 5-én d. e. 8-12-ig Felsőváros.
- 5-én d. u. 2-5-ig Felsőváros.
- 6-án d. e. 8-12-ig Belváros.
- 6-án d. u. 2-5-ig Belváros.
- 7-én egész nap az elmaradottak.

Szekesfehervár, 1918. aug. 31.

Közéletmezési ügyosztály.

Szekesfehervár szab. kir. város polgármesteri öf.

8236/1918 közél. szám.

**Hatósági hirdetmény.**

Az Országos Közéletmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 72.000.1917 számú rendeletét tudomásul vétel és szoros alkalmazkodás végett közlése.

Szekesfehervár 1918. július 26.

Dr. Kerekes Lajos sk. polgármester h.

Az Országos Közéletmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 72.000.917 sz. rendelete, a tehenészetek abraktkarmány szükségletének biztosítása iránt. A m. kir. miniszterium 2.650.918 M. E. számú readeletének 5 §-a alapján a földmivelésügyi miniszter urral egyetértőleg a közfogyasztásra szállított tehenészetek abraktkarmány szükségletének biztosítása iránt a következőket rendelem:

Mindazok a közfogyasztásra szállított tehenészetek, tejttermelő szövetkezetek, tejgyűjtő állomások vagy községek, amelyek termelt tejüket friss tejként a közfogyasztásra hozák forgalomba és e célból valamely várossal, községgel, illetve az ezek ellátására hivatott magánegyesüléssel, továbbá köznizetményekkel, tisztviselői beszerzési csoporttal, munkáikat ellátó iparteleppel vagy tagjait ellátó fogyasztási szövetkezettel legalább 1919 évi június hó 1-ig érvényes szerződést kötöttek, illetve ez

után kötnek, továbbá azok a községek, amelyek tejttermelése közfogyasztás céljaira hatósági-igaz igénybevételűt végül oly gazdaságok, a melyek termelt tejmenyiségüket a fogyasztási hely hatóságának ellenőrzése és felügyelete mellett közvetlenül a fogyasztók részére szállítják, a 2.650.918 M. E. számú rendelet 5 §-a alapján a mennyiben a jelen rendeletben megszabott feltételeket igazolják; tehenenként 5 q abraktkarmány feloldásának, illetve megvásárolhatóságának kedvezményében részesítem.

Az abraktkarmány feloldása illetve vásárlása iránt benyújtandó kérvényeknek a következő pontos adatokat kell tartalmaznia.

- 1.) A tehenészet tulajdonosa (a termelő neve)
- 2.) A tehenészet helye.
- 3.) A tehenészet postája
- 4.) A tehenészet vasutállomása.
- 5.) A fejős tehenek létszáma a számbavétel napján.
- 6.) A tehenészet részére a gazdaságban termelt árpából mennyi áll rendelkezésére, illetve tengeriből mennyi fog rendelkezésére állni és ehhez képest a tehenenként 5 méter-mázsza alapul vételével számításba vett szükséglethez mennyi a feloldandó és mennyi a bevásárolandó abraktkarmány mennyiség.
- 7.) Mennyi a tehenészetben termelt összes tejmenyiség?
- 8.) Mennyi a közfogyasztásra lekötött tejmenyiség?
- 9.) E közfogyasztás céljaira szerződés szerinti biztosított tejmenyiség részletesen ki részére és meddig van lekötve?

A felsorolt adatokat tartalmazó kérvények 1-8 pontja az illetékes községi előjáróság (polgármester utján igazolandó és legkésőbb folyó évi augusztus hó 15-ig azon elsőfokú közigazgatási hatóságnál (főszolgabíró, városban a polgármester, Budapestben a tanács nyújtandó) ha amelyek területén a gazdaságok találhatók, meg kell vizsgálni, hogy a közfogyasztásra bocsátott tejmenyiségét és a érzékdései viszonyt (jelen rendelet 9 pontja) illetőleg a közfogyasztás jellegét igazolni tartozik.

Az így beérkezett kérvényeket az illetékes hatóságok haladéktalanul, de legkésőbb f. évi szeptember hó 1-ig hozzám fejtérjesztési tartoznak.

Az abraktkarmány feloldására nyert engedély feljogosítja a termelőt arra, hogy az engedélyezett mennyiségű árpát vagy tengerit saját természetéből visszatarthassa.

Az abraktkarmány vásárlására nyert engedély feljogosítja a termelőt arra, hogy az engedélyezett mennyiségű árpát a 106.980.918 F. M. readelet értelmében, vagy tengerit az e tárgyban kiadandó rendelet feltételei mellett megvásárolhassa. Az abraktkarmány vásárlási engedély korpa beszerzésére nem jogosít.

Budapest 1918. jun. 23.

Herceg Windschgrätz Lajos s. k.

az O. K. H.-i vezető m. kir. miniszter.

**APRÓHIRDETÉSEK.**

Apróhirdetéseikért 10 szőig 2 korona, azonfelül minden szőig 10 fillér fizetendő.

Ügyes kézilányok és tanuló leányok felvételnek, Varga István nőiszabónál, Jókai-utca 20.

Egy gramofon Jemezekkel együtt eladó. Palótai utca 26.

Használt iskolai könyvek az összes iskolák részére kapható Kaufmann Pál utódánál, Kossuth-utca 9.

Haltér 11. sz. alatt 2 diák teljes ellátásra felvétetik.

20 hektó bor és egy kazal rozsszalma eladó. Sajótom-utca 8.

Egy három pedálos új zongora (Andréj-tele gyártmány) eladó. Érdeklődni lehet d. u. Zita királyné-utca 23. l.

Intelligens tisztviselő család egy diákfiút esetleg, kisfiút teljes ellátásra elfogad. Gondos nevelés — szükség esetén instruálásban részesül. Cim a kiadóban.

Két szoba, konyha butorozva kiadó szept. 15-ére. Ugyanott egy lelete télikábat és egy fürdőkád eladó. Hátsz-u. 7.

Lotragya allandóan kapható a Szekesfehervári Vendéglősök Szikvizgyárában.

Három szobas lakasomat kicserelelném ugyancsak 3 vagy 4 szobás-lakásia. Cim a kiadóban.

Dréher sórraktarban egy pince-kezelő kerestetik. Bővebbel Vásártér 11.

Egy db. 1 éves süldő eladó a javítottértében.

Diakok elfogadtnak. Cim a kiadóban.

Három választási malac eladó. Öreg-utca 32.

18 hltiter bor eladó. Tudakó-dás József utca 3. sz. Almassynál.

Főrgő-utca 8. sz. alatt igaz kocsit, vetőgép és egyéb gazdasági szerek eladók. Megtekinthető déltan 1-2 óra között.

Mindeneslűt fűvész Schlammas-utca 11. sz. és 12. sz.

Diakok teljes ellátásra elfogadtnak. Magános önönel. Kégl György-utca 20. sz.

Szép hajfonatok kaphatók, kifésült hajakból hajmunkát készít, levégőt kifésült nőihaját megvész. Kisasszonyok fodrásznőnek felvétetnek. Koronay hölgyfodrásznál, Nádor-utca 13.

Fűzét, csemegeszőlőt, dnyét, őszibarackot, káposztát, uborkát, ugyszinte más fűzék-fűzét nagy fűzékben megvész Bogay Vörösmarty-tér 2. szám.

**Uránia-színház**

Hétlőn és kedden, szeptember 2 és 3-án: Magyar filmujdonaság

**Megbályegzett**

Szinmű 4 felvonásban. Berky Lily főszereplésével. Remek pótműsor. Előadások: 7 és 9 órakor.

**Alpólló-színház.**

Hétlőn és kedden, szeptember 2 és 3-án: Iddi szezon kimagasló eseménye

**AZ ANYA.**

Dráma 5 részben. Főszerepben: ITALA MANZINIVEL. Kiegészítő műsor! Előadások 7 és 9 órakor.

A szekesfehervári Uránia-színház allondó alkalmazással és jó fizetéssel JÓ és ÜGYES

**ZONGORISTA** vagy ZONGORISTANÖT keres. Az állás október hó 10-ig elfoglalandó.

**Tapétás mester**

ki Budapesten 25 évig folytatta mesterségét jelenleg Szekesfehervárra áthelyezte lakását (Jedej Jenesen Királykut-u. 1.) kéri a nagyérdemű közönségnek pártfogását. Tapétamunka megtekinthető. Címe: november 1-től Amassy-tó térség 1-50 utca 7. ház. (Saját ház.)

**HEGYI JÓZSEF.**

Magános önönel. Kégl György-utca 20. sz.

**VISZKETEG** és

mindennemű bőrbaj, úgymint rüh, sömör, fekély, daganat és sebek gyógyítására a legbiztosabb és leggyorsabban ható házoszer a

**BORÓKA KENŐCS**

Nem piszkol és teljesen szagtalan. Kis tégely 4, nagy tégely 6, Családi tégely 10 kor. Hozzávaló Boróka szappan 6 korona.

**SZÉP LESZ** az arcokra, fátalod ide vagy

különböző, minden arctisztításhoz, szőp, málfolt, orvosságát nyomtalanul eltávolít az

**Aranyvirág krém.**

Próba tégely 6, nagy tégely 10 korona. Hozzávaló szappan 6-80 K. Aranyvirág poudier fehér, róza és krém szőp. 5 kor. Készíti: GERŐ SANDOR gyógyszerész Nagykorós. Ezen készítmények Szekesfeherváron kaphatók: Lachmann Rezső gyógyszer-tárában.